

Not: Makaleler yazarın kişisel görüşünü ifade etmekte olup kaleme alındığı tarihteki mevzuat düzenlemeleri açısından geçerlidir. Daha sonra meydana gelecek değişimler uygulamada farklılık yaratabilir. Bu nedenle makale tarihini göz önünde bulundurunuz.

13.09.2019

Konu: Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerle İlgili Son Dönemde Yapılan Düzenlemeler.

Vergi mevzuatında yapılan düzenlemelere paralel olarak amortisman tabi iktisadi kıymetler için de önemli değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişiklikleri ana hatlarıyla, bu kıymetlere ait KDV'ye yönelik istisna ve iade düzenlemeleri, amortisman süresinin yarıya düşürülmesi ve bazı harcamaların aktifleştirilmeden doğrudan gider yazılması olarak belirterek, ana başlıklar haline aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. KDV'siz Alınabilecek Makine ve Teçhizatlar:

7104 Sayılı Kanunla KDV Kanunu'nun 13'üncü maddesine eklenen **(m)** bendi ile teknoparklar, AR-GE merkezleri ve tasarım merkezlerinde, AR-GE, tasarım ve yenilik faaliyetinde bulunanlara, sadece bu faaliyetlerinde kullanmak üzere yapılan makine ve teçhizat teslimi KDV'den istisna edildi.

Yeni makine ve teçhizatı kapsayan bu istisna uygulamasında, söz konusu makine ve teçhizatın teslim tarihinden itibaren 3 yıl içinde elden çıkarılmaması ve amacı dışında kullanılmaması şart.

Benzer şekilde, Kanuna 7103 Sayılı Kanunla eklenen geçici madde ile sanayi sicil belgesini haiz KDV mükelleflerine münhasıran imalat sanayiinde kullanılmak üzere yeni makine ve teçhizat teslimleri de 2019 yılı sonuna kadar KDV'den istisna edildi.

Bu kapsamda KDV'siz olarak alınabilecek makine ve teçhizatı, Bakanlar Kurulu verilen yetkiye istinaden 2018/11674 Sayılı Karar ile belirlemiştir. Söz konusu karara aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşabilirsiniz:

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/05/20180505-7.pdf>

2. Bazı Makine ve Teçhizatların Amortisman Süresi Yarıya Düşürüldü:

Yine 7103 Sayılı Kanunla VUK'a eklenen geçici madde ile;

-Yatırım teşvik belgesini haiz olanların, haiz oldukları yatırım teşvik belgesi kapsamında iktisap edecekleri yeni makina ve teçhizat,

-6948 Sayılı Kanuna göre sanayi sicil belgesini haiz olanların münhasıran imalat faaliyetinde kullanmak üzere ve yukarıda yer alan Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen iktisap edecekleri yeni makine ve teçhizat,

-4691, 5746 ve 6550 Sayılı Kanunlar kapsamında faaliyette bulunanların, münhasıran Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde kullanmak üzere iktisap edecekleri yeni makina ve teçhizat,

İçin amortisman süresi, belirlenen faydalı ömrün yarısı olarak dikkate alınabilecek.

Bu şekilde amortismanların daha hızlı giderleştirilmesi sağlanarak mükelleflere bir vergi avantajı getirilmiş oldu.

Zorunlu olmayan bu uygulama 2019 yılı sonuna kadar iktisap edilecek yeni makine ve teçhizat için geçerli.

Bu kapsamda alınacak makine ve teçhizatlar için normal ya da azalan bakiyeler yöntemlerinden birisi uygulanabilecek.

Tebliğe göre, normalde faydalı ömrü 5 yıl olan makine ve teçhizat için faydalı ömür (5/2) 2,5 yıl olarak hesaplanacak, ancak sürenin küsuratlı çıkması nedeniyle faydalı ömür üst sayıya tamamlanarak 3 yıl olarak dikkate alınabilecek.

Söz konusu makinenin faydalı ömrü 6 yıl olsaydı, makine (6/2) 3 yılda itfa edilebilecekti.

3. Yatırım Teşvik Belgesi Sahibi Mükelleflere Yeni Avantajlar:

Bilindiği gibi, KDV Kanunu'nun 13/d maddesine göre yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimleri KDV'den istisnadır.

Söz konusu maddede değişiklik yapılarak, makine ve teçhizat teslimlerine ek olarak, belge kapsamındaki yazılım ve gayrimaddi hak satış/kiralamaları da KDV'den istisna edildi.

Ayrıca, imalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamında inşaat işleri nedeniyle yüklenilen ve indirim yoluyla telafi edilemeyen KDV'nin belge sahibi mükellefe iadesi mümkün oldu.

Böylece yatırım teşvik belgesi kapsamında makine, teçhizat ve gayrimaddi hak teslimlerine ilave olarak, inşaat işleri için de mükellef üzerindeki KDV yükü azaltılmış oldu.

4. Zayi Olan ATİK'lerin KDV'sinin Düzeltilmesi Zorunluluğu Kaldırıldı:

Deprem, sel felaketi ve Maliye Bakanlığı'nın mücbir sebep ilan ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait KDV'nin indirimi mümkün değildir.

Bu nedenle mal, mamul, hammadde ve ATİK'lerin zayi olması durumunda, bunların iktisabında yüklenilen KDV'nin "ilave edilecek KDV" olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

7104 Sayılı Kanunla düzenlemeye ilişkin maddede değişiklik yapılarak, " *faydalı ömürlerini tamamladıktan sonra zayi olan veya faydalı ömrünü tamamlamadan zayi olan amortismanına tabi iktisadi kıymetlere ait katma değer vergisinin kullanılan süreye isabet eden kısmı indirilebilir*" hükmü ilave edilerek ATİK'ler için bu zorunluluk kaldırılmış oldu.

Bu değişiklikle, örneğin faydalı ömrü 5 yıl olan ve alımında 30.000 TL KDV ödenen bir makinenin 4. yılda zayi olması durumunda $30.000/5*4=24.000$ TL KDV'nin düzeltilmesine gerek olmayacak, geriye kalan 6.000 TL'nin ise indirim hesaplarından çıkartılarak düzeltilmesi gerekecektir.

Fakat söz konusu zayıat, 5. yılın sonunda gerçekleşseydi, kıymetin faydalı ömrü dolduğundan KDV düzeltilmesi yapmaya gerek kalmayacaktı.

5. Isı Yalıtımı ve Enerji Tasarrufuna Yönelik Değer Artırıcı Harcamalar Doğrudan Gider Yazılabilecek:

Normalde Vergi Usul Kanunu'na göre amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin değerini artıran ve kullanım ömrünü uzatan harcamaların, iktisadi kıymetin maliyetine eklenerek amortismanına tabi tutulması gerekmektedir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 40'inci maddesinde ve 74'üncü maddesinde değişiklik yapılarak, ticari kazanç sahipleri ve gayrimenkul sermaye iradı mükellefleri için bu kuralın istisnası niteliğinde sayılabilecek bir düzenleme yapıldı.

Buna göre, ısı yalıtımı ve enerji tasarrufuna yönelik harcamaların tutarı ne olursa olsun, iktisadi kıymetin maliyetine dahil edilmesine gerek kalmadan, ticari kazancın ya da gayrimenkul sermaye iradının tespitinde gider yazılabileceği mümkün hale geldi.

YÖNTEM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK ve BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

GVK'nın 40'inci maddesinde yapılan değişiklik, ticari kazançta indirilebilecek giderleri düzenlediğinden, bu avantajın kurumlar vergisi mükellefleri için de geçerli olduğunu belirtmekte fayda var.

(Hazırlayan: Aytaç AYGÜN, Vergi Hizmetleri Direktörü)